

START

‘Mijn ouders zagen overal gevaar’

Marga van Praag vertelt in *Oorlog is erfelijk* welke impact de Tweede Wereldoorlog had op haar Joodse ouders. En op haar eigen leven.

In samenwerking met War Child maakt BNNVARA jaarlijks het programma *Oorlog is erfelijk*. Daarin spreekt Natascha van Weezel met verschillende generaties over hoe oorlog doorwerkt in levens en families. Dit seizoen is Marga van Praag, bekend van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal*, een van de geïnterviewden.

Waarom vond je het belangrijk hieraan mee te werken?

“Het is weer overal oorlog en dat moet stoppen. Laatst zag ik op het nieuws een item over een groepje kinderen uit Oekraïne dat op de Veluwe was ondergebracht. ‘Hé, ik hoor vogels fluiten’, zei een meisje verbaasd. Normaal hoorde ze drones en leefde ze in angst. Zoiets blijft in mijn hoofd zitten. Duizenden kinderen op de wereld worden geconfronteerd met dood, geweld en oorlog. Ik ben me daar door de geschiedenis van mijn Joodse ouders enorm van bewust.”

Wat is hun geschiedenis?

“Mijn vader Meijer ‘Max’ van Praag was een bekende zanger, mijn moeder Sara ‘Sari’ Hornemann gymnastieklerares. Om bij elkaar te kunnen blijven, besloten ze in april 1941 te trouwen. De Duitsers waren toen al Joden aan het wegvoeren. Ik heb nog foto’s van hun bruiloft. Beide families waren daarbij aanwezig, wel zestig mensen. Meer dan de helft is vergast.”

Hoe wisten je ouders te overleven?

“Ze konden onderduiken in Boskoop, waar opa Hornemann ooit

slager was geweest. Mijn ouders kwamen terecht op een bovenkamertje bij het gezin Ravehorst. Die mensen waren zo goed voor ze. Ze deelden het weinige eten dat ze hadden. Mijn ouders waren hen zo dankbaar. In mijn jeugd gingen we in het weekend vaak bij ze langs om dat te vertellen.”

Welke impact hadden die oorlogsjaren op hen?

“Omdat ze de oorlog hadden overleefd, vonden ze dat ze het leven moesten vieren. Ze lieten geen kans onbenut, het was bijna dwangmatig. Daarnaast kampte vooral mijn moeder met een enorm schuldgevoel. Waarom had zij het wel overleefd en veel familieleden niet? En er was die angst; ze waren altijd zo bang geweest om ontdekt te worden. Mijn moeder heeft eens gezegd: ‘Ze hadden die Duitsers maar één straf moeten geven: eeuwig angst.’”

Hebben ze jou daar ook mee belast?

“Natuurlijk. Ik ben overbeschermd opgevoed, mijn ouders zagen overal gevaar. Ik werd altijd weggebracht en opgehaald. Ze praatten zo vaak over het onderduiken dat ik als kind in het donker zo bang was dat de Duitsers zouden komen, dat ik me alvast verstopte onder de tafel.”

Hoe heeft dat je gevormd?

“Ik wilde die angst niet doorgeven aan onze zoon, maar ik beschermde hem net zo erg als mijn ouders bij mij deden. Hij wilde een keer met de fiets naar een tennistoernooi. Omdat het tennispark langs een drukke

weg lag, bestelde ik een taxi voor hem. Zijn school zei: ‘Doe niet zo gek, hij kan prima zelf op de fiets.’ En een tijd terug wilde ik mijn kleindochters meenemen naar het verzetsmuseum om ze over de oorlog te vertellen. Mijn zoon verbood het. ‘Hier stopt het’, zei hij. ‘Je gaat mijn kinderen er niet ook mee belasten.’ En daarin had hij gelijk.”

Oorlog is erfelijk
REPORTAGESERIE
19.50 • NPO 2 (BNNVARA)

‘Ik wilde die angst niet doorgeven, maar beschermde mijn zoon net zo’

